

Przy każdej produkcji filmowej, nawet najmniejszej, musicie odpowiedzieć sobie na kilka bardzo ważnych pytań. Oprócz tych najistotniejszych typu: Kto jest bohaterem mojej opowieści? czy też Gdzie mam ustawić kamerę w tym ujęciu?

ROZWAŻCIE KWESTIE, KTÓRE DOTYCZĄ PRAWNYCH I ETYCZNYCH ASPEKTÓW PRODUKCJI FILMOWEJ.

Przeczytajcie kilka poniższych porad o tym, jak upewnić się, że wasz film nie naruszy niczyich praw i nie narazi was na przykre konsekwencje. Te z pozoru poboczne kwestie to bardzo ważny obszar kompetencji filmowca – nawet najwięksi reżyserzy muszą stosować się do przepisów prawnych, które chronią prawa innych do ich własnej twórczości, czy też do własnego wizerunku.

1: Z JAKIEJ MUZYKI MOGĘ SKORZYSTAĆ?

Wykorzystanie utworu muzycznego znalezionego w sieci bez wyraźnej zgody autora jest łamaniem prawa. Możecie spróbować uzyskać zgodę autora, bądź też pomyśleć o utworach, udostępnionych na którymś z serwisów z muzyką do darmowego i legalnego wykorzystania. Ich listę znajdziecie na następującej stronie internetowej <http://otwartzasoby.pl/kategoria/muzyka/>.

Pamiętajcie jednak, że tak czy inaczej musicie podpisać autora muzyki.

2: CZY MOGĘ LEGALNIE WYKORZYSTAĆ FRAGMENTY CUDZEGO FILMU?

Możemy to zrobić w zakresie prawa cytatu, ale:

- Cytat musi być urywkiem w autorskim dziele – to znaczy, że wasz film ma się opierać na **WASZYM**, a nie cudzym pomysłem i kreatywności
- Cytowane mogą być jedynie urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości – to znaczy, że fragment **NIE MOŻE BYĆ ZBYT DŁUGI** w stosunku do całości pracy
- Cytat musi być rozpoznawalny – to znaczy, że wasz film nie powinien być podróbką czyjegoś stylu, w której ciężko rozpoznać oryginalny fragment
- Każdy cytat musi być wyraźnie oznaczony co do autorstwa i źródła – to znaczy, że tablice końcowe muszą zawierać informację o wszystkich wykorzystanych materiałach
- Cytowany fragment utworu nie może być w żaden sposób zmieniony czy zmodyfikowany – to tłumaczy się samo przez się.
- Aby fragment filmu był cytatem, w waszym filmie musicie się odnieść do fragmentu, który pokazaliście. Oznacza to, że jeżeli nagrywacie kogoś i w tle jest włączony telewizor, w którym widać fragment filmu – nie jest to cytat i może być uznane za łamanie prawa autorskiego. W wypadku cytowania fragmentu filmu, też nie zapominajcie, że bardzo ważne jest podanie źródła cytatu.

3: A CO JEŚLI CHCĘ UMIEŚCIĆ W FILMIE ZDJĘCIE?

- Oczywiście jeżeli jesteście autorami zdjęć i macie prawa do wizerunku osób na zdjęciu, to wolno jest wam to zrobić.
- Jeżeli zaś potrzebujecie konkretnego zdjęcia, ale nie macie własnego? Możecie poszukać na darmowych serwisach, czyli stockach np. <https://www.pexels.com/> lub [Flickr.com](https://www.flickr.com/).
- Pamiętajcie jednak, żeby sprawdzić, czy zdjęcia, których używacie nie są obwarowane prawami. Nie zapomnijcie również dokładnie ich podpisać.

Najpopularniejsze w Polsce wolne licencje to licencje Creative Commons. Pomogą wam one zdecydować, co wy chcecie zrobić z własnymi prawami autorskimi.

Poniżej rozpiska podstawowych wersji licencji, które możecie wykorzystać wraz z ikonkami.

UZNANIE AUTORSTWA 3.0 POLSKA

Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa. Jest to licencja gwarantująca najszersze swobody licencjobiorcy.

UZNANIE AUTORSTWA - NA TYCH SAMYCH WARUNKACH 3.0 POLSKA

Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja. Jest to licencja używana przez Wikipedię i jej siostrzane projekty.

UZNANIE AUTORSTWA - UŻYCIE NIEKOMERCYJNE 3.0 POLSKA

Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych. Warunek ten nie obejmuje jednak utworów zależnych (mogą zostać objęte inną licencją).

UZNANIE AUTORSTWA - BEZ UTWORÓW ZALEŻNYCH 3.0 POLSKA

Ta licencja zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu zarówno w celach komercyjnych i niekomercyjnych, pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UZNANIE AUTORSTWA - UŻYCIE NIEKOMERCYJNE - NA TYCH SAMYCH WARUNKACH 3.0 POLSKA

Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją.

UZNANIE AUTORSTWA - UŻYCIE NIEKOMERCYJNE - BEZ UTWORÓW ZALEŻNYCH 3.0 POLSKA

Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych). Jest to najbardziej restrykcyjna z licencji.

- Niezależnie od wieku autorzy zawsze posiadają prawo do swojego dzieła. Jednak jeśli nie skończyliście 18 lat, a chcecie, aby wasz nauczyciel umieścił filmik np. w internecie powinniście przekazać mu zgodę podpisaną przez rodziców. Wzór takiej zgody znajdziecie tutaj: <http://koed.org.pl/pomoce-prawne/wzory-umow/>
- Musicie również pamiętać o zgodzie na udostępnienie wizerunku.
 - ✓ Jeżeli w waszym filmie występują osoby niepełnoletnie zgodą na przekazanie wizerunku musi podpisać rodzic
 - ✓ Jeżeli w waszym filmie występują dorośli muszą osobiście podpisać zgodę.
 - ✓ W przypadku kiedy w waszym filmie znajdują się sceny zbiorowe, z większych wydarzeń, kręcone w przestrzeni publicznej, w takim wypadku nie macie obowiązku zbierać zgód od wszystkich, których widać na filmie.